

Twittercollege Opvoedvraag

Correct verwijzen naar dit twittercollege: gebruik dan de volgende bronvermelding in APA-stijl:

Nieuwboer, C. (2016, Oktober 3-7). Twittercollege Opvoedvraag [Blog post]. Opgehaald van: <http://christanieuwboer.com/nl/2016/10/07/twittercollege-over-opvoedhulp-3-7-oktober/>

Waarom en hoe dit twittercollege opgebouwd is vind je via dezelfde link

Disclaimer: de twittercolleges zijn bedoeld om kennis te delen en te leren. Daarbij wil ik (wetenschappelijke) kennis gemakkelijk toegankelijk maken. Gezien de beperktheid van het medium kan alleen de gekozen inhoud aan bod komen. De gekozen onderwerpen zijn daarmee uiteraard niet uitputtend behandeld, wel van verschillende kanten belicht. Het behandelen van diverse standpunten impliceert geen instemming met die standpunten. Retweets en reacties vallen buiten mijn verantwoordelijkheid. Een twittercollege geeft geen recht op certificaten of registerpunten.

Laat weten wat je van dit experiment vindt via <http://twitter.com/ParentInternet>

Deel 1. Ontwikkelingen in opvoedadvies (tweet 1-28 van 101)

1. Opvoeden, we doen het al sinds mensenheugenis, maar het lijkt voor elke ouder weer een uitdaging
2. Opvoeden is een unieke ervaring: dít kind, déze opvoeder(s), déze situatie. Het gaat om een proces met vele factoren.
3. Tegelijkertijd is opvoeden een publieke kwestie: in de context van deze maatschappij en samenleving, deze tijd
4. Opvoeden: iedereen vindt er wat van. In dit twittercollege heb ik het over paradigma's van professionele opvoedhulp
5. Wat zijn de (gevoelige) kwesties binnen opvoedhulp? Doel van dit twittercollege is dat je die in het publiek debat gaat herkennen
6. NB. Jongeren tot 25 jaar maken bijna 30% uit van de Nederlandse bevolking. Zie de Jeugdmonitor <http://jeugdmonitor.cbs.nl/nl-NL/menu/home/default.htm> voor details
7. Professionele opvoedhulp richtte zich oorspronkelijk op delinquentie, differentie en deficiëntie >>
8. Gerichtheid op delinquentie: de jeugd door (her-)opvoeden op het rechte pad houden... Zie bijv. <http://www.kennislink.nl/publicaties/hangjongeren-een-kwestie-van-opvoeden>
9. Gerichtheid op differentie: hulp bij afwijkingen van 'de norm' door bijv. handicaps of stoornissen... Zie <http://www.pedagogiek.org/onderwerpen/orthopedagogiek>
10. Gericht op deficiëntie: ondersteuning bij ongunstige omstandigheden zoals armoede en echtscheiding... Zie bijv. <http://www.nji.nl/nl10/Download-NJi/Opgroeien-en-opvoeden-in-armoede.pdf>
11. De gerichtheid op de 3 d's is nog altijd en dagelijks zichtbaar in allerlei vormen van opvoeden en opvoedhulp
12. In discussies worden argumenten van de drie d's nogal eens door elkaar gebruikt of (onterecht) met elkaar in verband gebracht
13. De tolerantie voor de jeugd lijkt af te nemen. Maar stigmatiseren en problematiseren helpen de opvoeder en kinderen niet verder

- 14 . Informele en professionele opvoedhulp worden hierdoor vaak geassocieerd met bemoeizucht en oordeel
- 15 . De meeste ouders hebben wel opvoedvragen, maar vinden tegelijkertijd dat ze er adequaat mee omgaan, lees verder: <http://www6.nji.nl/jgk/Artikelen-Jeugdennis/Merendeel-ouders-voelt-zich-competent-als-opvoeder?highlight=>
- 16 . Professionele opvoedhulp richt zich heden meer op wat ik de 3 a's wil noemen: acceptatie, aandacht en alliantie
- 17 . Gebaseerd op acceptatie: door professionele reflectie kan de professional opvoedingsdoelen en –praktijken relativeren
<http://pdf.swphost.com/inkijkpagina/850603.pdf>
- 18 . Uitgaand van aandacht: vanuit vertrouwen en veiligheid kunnen ouders nieuwe opvoedingsdoelen/-praktijken overwegen
- 19 . Gerichtheid op alliantie: emotionele en taak-alliantie tussen hulpverleners en ouders is basis voor aanpak [https://www.han.nl/onderzoek/werkveld/projecten/samen-sterker/ attachments/samen_sterker_magazine_web_maart_2015.pdf](https://www.han.nl/onderzoek/werkveld/projecten/samen-sterker/attachments/samen_sterker_magazine_web_maart_2015.pdf)
- 20 . Optimaal zou zijn als alle betrokkenen het gezond en veilig opgroeien van kinderen als gezamenlijk belang nastreven en samen overleggen
- 21 . Opvattingen over “goed opvoeden” blijven een rol spelen in opvoedadvies.
<http://dare.uva.nl/document/2/74128>
- 22 . Opvoedadvies kan niet los gezien worden van opvoedingsdoelen. Daarbij zijn de doelen van de ouders leidend
- 23 . Professionals staan voor de uitdaging om de doelen van ouders te helpen formuleren, verhelderen, kaderen
- 24 . Er dienen zich nieuwe professionele dilemma's aan: wat als doelen van ouders tot onveiligheid lijken te leiden?
- 25 . Wel of niet oordelen, en op basis waarvan, is misschien wel de grootste uitdaging van de opvoedprofessional
- 26 . Een professionele opvoedingsondersteuner moet zich bewust zijn van de grote variatie in opvoeden en niet problematiseren
- 27 . Perspectiefwisseling: ipv probleemanalyse > de blik vooruit: kansen, oplossingen, kracht, netwerk
- 28 . Nadenker: ook als er onveilige situaties ontstaan is een participatieve benadering de meest effectieve: #metouders

Deel 2. Opvoedvragen veranderen – of niet? (tweet 29-43 van 101)

- 29 . Een beeld van de manier waarop opvoedhulp is veranderd:
<http://www.nji.nl/Opvoedsteun-door-de-jaren-heen>
- 30 . De gedachte is om ouders vroegtijdig te helpen om grotere problemen te voorkomen (preventie)
- 31 . Door de invoering van de Jeugdwet zou er minder instroom voor jeugdhulp en jeugdzorg moeten zijn <http://jeugdmonitor.cbs.nl/nl-nl/benchmark-jeugdhulp/>
- 32 . Cijfers over gezondheid en welzijn van jongeren: <http://jeugdmonitor.cbs.nl/nl-nl/indicatoren/gezondheid-en-welzijn/>
- 33 . Het preventiedenken kan paradoxale effecten hebben: verhoogde risico-perceptie en lagere tolerantiedrempel >>
- 34 . De valkuil is dat we risico's gaan vermijden die er niet zijn. Kinderen/mensen hebben veel veerkracht!
- 35 . “If it ain't broke, don't fix it”. Ingrijpen is meestal onnodig: groei en ontwikkeling gaan met vallen en opstaan

- 36 . Een andere valkuil is dat we minder tolerant worden tav “afwijkend” gedrag. De drie d’s spelen weer op. Lees verder <http://www.nji.nl/nl/Publicaties/NJi-Publicaties/Publicaties-Die-jeugd-van-tegenwoordig>
- 37 . Daarbij blijft de valkuil dat er snel geoordeeld wordt. Maar de diversiteit in opvoeden is enorm... ☺ <https://goo.gl/images/rxb9J6>
- 38 . Er is geen sluitend NL systeem om opvoedvragen te registreren. Landelijke cijfers zijn achterhaald
- 39 . Een recent onderzoek naar opvoedvragen door @SOpvoeden geeft inzicht: <http://stichtingopvoeden.nl/nieuws/onderzoek-de-vragen-van-ouders/>
- 40 . Het woord “opvoedvraag” suggereert wellicht dat er ook een/één “opvoedantwoord” is. Dat ligt echter complexer
- 41 . Opvoedhulp zou niet alleen over effectiviteit moeten gaan maar ook over affectiviteit <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042816001634>
- 42 . Belangrijke termen in opvoedingsondersteuning zijn dan ook self-efficacy, empowerment, ouderlijk welbevinden
- 43 . Opvoeden wordt echter door vele factoren positief of negatief beïnvloed, zoals het model van Belsky (1984) laat zien: <https://goo.gl/images/MD92ez>

Deel 3. Opvoeden, praktijk en theorie (tweet 44-62 van 101)

- 44 . Onderzoek naar opvoeding wordt o.a. gedaan bij universiteiten: sociale en gedragswetenschappen #pedagogiek #psychologie #educatie
- 45 . In Nederland is @HetNji Het Nederlands Jeugdinstituut het kennisinstituut op het gebied van opvoeden
- 46 . Daarnaast zijn er vele kennisinstututen op het gebied van o.a. voeding, leren, verslaving, mediagebruik, seks, etc.
- 47 . Uiteraard raken veel andere onderzoeken ook aan het opvoeden, gezin en familie, zie @statistiekCBS en @SCPonderzoek
- 48 . Internationaal is kennis over opvoeden vaak te vinden onder de noemer “developmental psychology” en “pediatrics”
- 49 . Naast onderzoek naar de drie d’s en a’s, zie tweet 7-19: is er ook veel basiskennis over opvoeden in de vorm van verklaringsmodellen
- 50 . Model bijv. over ontwikkelingsopgaven en opvoedtaken, <http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Normale-ontwikkeling-pdftekst.pdf>
- 51 . Model over opvoedstijlen: <http://www.nji.nl/Achtergronden-Opvoedstijlen>
- 52 . Model bijv. over opvoedfases (Galinsky)
1. Fantaseren
 2. Verzorgen
 3. Begrenzen
 4. Gidsen
 5. Ruimte geven
 6. Verbinden
- 53 . Maar ook basiskennis is aan kritische reflectie onderhevig. Klopt dit nog? Is dit de beste theorie of verklaring?
- 54 . Gedragswetenschappen steunen op herhaling van soortgelijke onderzoeken. Dit levert tijdelijke kennis op
- 55 . Vraag is niet of de kennis eeuwig waar is, maar of deze waardevol is. Helpt de kennis bij het opvoeden?
- 56 . Een probleem is dat extremen nauwelijks in gedragsonderzoek voorkomen. Bijv. opvoeden van kindsoldaten vs. hippiecultuur
- 57 . De bestaande schema’s schieten wellicht tekort. Ze bevestigen de d-paradigma’s. Nu volgen enkele reflectievragen.

- 58 . Nadenker: leidt toenemende digitalisering/cyberpsychologie tot nieuwe ontwikkelings- en opvoedtaken?
- 59 . Nadenker: is het schema van vier opvoedstijlen helpend of juist niet? Zie hier mijn alternatief: <http://christanieuwboer.com/nl/2015/10/>
- 60 . Nadenker: zou je opvoedadvies kunnen geven vanuit de notie van opvoedfases?
- 61 . Nadenker: zijn de modellen van basiskennis cultuursensitief?
- 62 . Nadenker: als opvoeden een uniek proces is, zouden we het dan niet moeten onderzoeken in termen van leerprocessen?

Deel 4. Beschikbaarheid van goed opvoedadvies (tweet 63-78 van 101)

- 63 . Vanouds gaven pastoor, dominee en dokter de opvoedadviezen... En nog? Maar er zijn veel 'concurrenten' bij gekomen.
- 64 . Tegenwoordig geeft iedereen opvoedadvies. Naast vrienden en familie weten óók commerciële partijen wat "het beste is" voor je kind
- 65 . De tijd van het 'enig juiste opvoedadvies' is voorbij. Wees gewaarschuwd als 1 waarheid of manier verkondigd wordt!
- 66 . Bovendien herken je in een opvoedadvies vaak de drie d's en minder vaak de drie a's (zie tweets 7-19)
- 67 . Opvoedadviezen gaan vaak over het 'hoe', de effectiviteit, en niet over het 'waarom', de affectiviteit van ouderschap
- 68 . Een goed opvoedadvies biedt stof tot nadenken, meerdere opties, de kans om aan te sluiten bij kind en opvoeder
- 69 . Opvoedadvies zou maatwerk moeten zijn, op basis van betrouwbare kennis
- 70 . Het internet is een belangrijke bron van informatie voor ouders, zie o.a. <http://stichtingopvoeden.nl/nieuws/?term=onderzoek>
- 71 . Diverse studies tonen aan dat de kwaliteit van online opvoedinformatie sterk varieert <http://www.ingentaconnect.com/contentone/aup/pedagog/2014/00000034/00000002/art00005>
- 72 . Hoewel opvoedadvies alom te vinden is, is het zaak om kritisch te zijn op de kwaliteit ervan
- 73 . Met name is opvoedadvies vaak te smal, te beperkt. Hier volgen enkele voorbeelden >
- 74 . Vb1: Het advies sluit niet aan op de vraag. Welke vraag stelt de ouder eigenlijk? Een doelvraag, actievraag, reflectievraag of steunvraag? Zie <http://christanieuwboer.com/nl/2016/09/06/welke-vraag-stelt-de-ouder-eigenlijk/>
- 75 . Vb2: Het advies houdt geen rekening met alle betrokkenen. Vaak gericht op moeders. Vaders verwaarloosd. En anderen?
- 76 . Vb3: Eerder in dit twittercollege werd al de versmalling naar effectiviteit benoemd. Opvoeden is echter grotendeels affectief, zie tweet 67
- 77 . Ook alleen het netwerk in beeld brengen is een te smalle opvatting van opvoedhulp, zie o.a. het model van Bakker (1998) <https://goo.gl/images/gNS1uT>
- 78 . Sinds 2013 biedt het @NCJ_tweets een richtlijn opvoedingsondersteuning met een brede blik: <https://www.ncj.nl/richtlijnen/jgzrichtlijnenwebsite/details-richtlijn/?richtlijn=9&rlpag=672>

Deel 5. Opvoeden in onderzoek: highlights (tweet 79-97 van 101)

- 79 . Terwijl opvoedkundigen met hun 3 d's en 3 a's (zie tweet 7 en 16) constant voor dilemma's staan, ontwikkelt onderzoek zich
- 80 . Veel onderzoek in de menswetenschappen houdt verband met opvoeden! Leestip: <https://www.scribbr.nl/category/onderzoeksmethoden/#exploratief-onderzoek>

- 81 . Onderzoek naar opvoeden heeft een praktische relevantie: verklaren, meten, evalueren, verbeteren
- 82 . Er worden bijv. verklaringsmodellen ontwikkeld: patronen in opvoeden Eerder genoemd: het balansmodel, opvoedstijlen, opvoedfases
- 83 . Het gaat hier om de voorlopig beste kennis die we over opvoeden hebben, wat individuele situaties ontstijgt
- 84 . M.a.w.: niet iedereen herkent zich individueel in een model of een theorie. Dat vertroebelt de discussie wel eens. Het gaat om geaggregeerde kennis.
- 85 . Ook zulke modellen moeten geverifieerd/gevalideerd worden. In mijn eigen onderzoek bleek het bijv. onmogelijk om het continuüm van Kousemaker te valideren
https://nl.wikipedia.org/wiki/Problematische_opvoedingssituatie
- 86 . D.w.z. dat er te weinig overeenstemming was tussen drie beoordelaars die de ernst van 100+ opvoedvragen beoordeelden met dit schema
- 87 . Verklaringsmodellen kunnen helpend zijn, maar moeten geen waarheidspretentie hebben. Dat is wetenschap: altijd verder zoeken.
- 88 . Intussen kunnen ze toegepast worden in de vorm van instrumenten, die doorgaans wel gevalideerd zijn: <http://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Instrumenten/Instrumenten-voor-verschillende-doeleinden>
- 89 . Onderzoek naar de effectiviteit van interventies. Zie ook de Databank Effectieve jeugdinterventies: <http://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies>
- 90 . De databank hanteert een effectiviteitsladder van ‘theoretisch goed onderbouwd’ tot ‘sterke aanwijzingen voor effectiviteit’:
<http://www.nji.nl/nl/Databank/Erkenningsprocedure-databank-effectieve-jeugdinterventies>
- 91 . De meeste interventies in de databank zijn beschreven op niveau 1:
<http://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies/Erkende-interventies>
- 92 . Let op dat niet alle opvoedhulp een ‘interventie’ is en dat de kwaliteit van interventies nog altijd afhangt van de menselijke factor <http://www.zonmw.nl/nl/publicaties/detail/en-werkt-het/>
- 93 . Onderzoek naar de beleving van ouders. Hierbij gaat het om diepgaandere kennis en daarmee over het algemeen een kleinere groep respondenten
- 94 . Een goed recent voorbeeld is het onderzoek naar tienerzwangerschappen van Kenniscentrum seksualiteit Rutgers: <http://www.rutgers.nl/nieuws-opinie/nieuwsarchief/onderzoek-levert-nieuwe-inzichten-tienerzwangerschap>
- 95 . In kwalitatief onderzoek naar opvoeden staat vaker de affectieve kant (beleving) van het ouderschap centraal. Tip:
https://www.ted.com/talks/julie_lythcott_haims_how_to_raise_successful_kids_without_over_parenting?language=en?utm_source=tedcomshare&utm_medium=referral&utm_campaign=tedsread
- 96 . Combi kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden, Bijv zoals Leidse Leuker voor later: <https://www.hsleiden.nl/ouderschap-en-ouderbegeleiding/onderzoek%5B2%5D/leuker-voor-later>
- 97 . Onderzoek mét ouders, bijv. participatief actie-onderzoek. Samen situatie verbeteren. TIP: <http://www.swpbook.com/1843>

Afronding. Opvoedhulp in perspectief (tweet 98-101 van 101)

- 98 . Dit twittercollege laat zien dat er ontwikkelingen zijn in opvoedhulp en dat er meer achter een opvoedadvies zit dan je misschien zou denken
- 99 . Je kunt onderscheiden of het advies gericht is op delinquentie, differentie en/of deficiëntie, gebaseerd op acceptatie, aandacht en/of alliantie
- 100 . Je weet welke typen onderzoek en basiskennis er is over opvoedhulp en kunt hierop reflecteren

101 . Tot slot: “Kennis is nog geen wijsheid” (A. Schopenhauer). Beide zijn nodig in het opvoeden.

#twittercollege Het complete twittercollege over opvoedhulp, inclusief uitleg en bronnen, is hier te vinden: <http://christanieuwboer.com/nl/2016/10/07/twittercollege-over-opvoedhulp-3-7-oktober/>

#twittercollege Het volgende twittercollege gaat over participatieve benaderingen in opvoedhulp
#tc #metouders, medio december 2016

Verwijzingen

Bakker, N., Noordman, J., & Rietveld-van Wingerden, M. (2006). *Vijf eeuwen opvoeden in Nederland. Idee & Praktijk 1500-2000*. Assen: Van Gorcum.

Nieuwboer, C. (2014). *Online parenting support. Guiding parents towards empowerment through single session eemail consultation*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.

Nieuwboer, C. (2015). *In contact met ouders. Empowermentgericht adviseren bij opvoedvragen*. Houten/Groningen: Noordhoff Uitgevers.

Rögels, N. (2014). *Levenslooppsychologie. Jongvolwassenen, volwassenen en ouders volwassenen*. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.

Veer, R. v. (2011). *Opvoeden door beginners. De zin en onzin van opvoedingsadvies*. Amsterdam: Balans.

Wubs, J. (2004). *Luisteren naar deskundigen. Opvoedingsadvies aan Nederlandse ouders 1945-1999*. Assen: Van Gorcum.

NB. Naar de gebruikte hyperlinks wordt niet apart in deze bronnenlijst verwezen.